

TO 64 Vaihto- ja ratatyön turvallisuusohje

Voimassa alkaen 26.9.2024

Korvaa kaikki aiemmat vastaavat ohjeet

Sisällysluettelo

1	SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT	2
2	YLEISTÄ	2
3	PÄTEVYYDET JA KELPOISUUDET	3
4	VIESTINTÄ VAIHTO- JA RATATYÖSSÄ	3
5	LUPA RATATYÖHÖN JA RATATYÖSTÄ ILMOITTAMINEN	4
6	RATATYÖN SUOJAAMINEN	4
7	VAIHTOTYÖ	4
8	ERITYISTILANTEET.....	5
8.1.	RAUTATIEEN TASORISTEYKSEN VAROITUSLAITOKSEN HÄIRIÖ	5
8.2.	RAUTATIEONNETTOMUUS	5
8.3.	VAIHTEEN AUKIAJO	5
8.4.	TULITYÖ	6
9	YHTEYSTIEDOT	6

1. Soveltamisala ja määritelmät

Tätä ohjetta on noudatettava vaihto- ja ratatyössä Rauman satamassa, Rauman sataman palvelupaikalla.

Määritelmät:

Ratatyö tässä ohjeessa tarkoittaa työtä (myös kunnossapitotyö), joka:

- tehdään siten, että kone tai sen osa saattaa ulottua ratatyön suojaulottumaan,
- vaikuttaa radan rakenteeseen
- kohdistuu turvalaitteeseen
- vaatii jännitekatkon
- edellyttää vaihtotyön keskeyttämistä työturvallisuuden takia tai muuten vaikuttaa vaihtotyöhön tai
- vaikuttaa vaunujen purkamiseen tai kuormaamiseen.

Ratapihaohjaus tarkoittaa VR-Yhtymä Oy:n rautatielogistiikka Rauman toimintoa, joka tiedottaa ratatyöstä vaihtotyöyksiköille. Yhteystiedot ovat tämän ohjeen lopussa.

Vaihtotyö tarkoittaa luvanvaraista kalustoyksiköiden siirtotyötä.

2. Yleistä

Työskenneltäessä tai liikuttaessa Rauman sataman rataverkolla tulee käyttää CE-merkittyä näkyvää varoitusvaatetusta ([VNa 633/2004](#)) sekä turvajalkineita ja suojakypärää (CE EN ISO 20397).

Rauman satamassa käytetään liikenneviraston hyväksymiä rautatiejärjestelmän opasteita, opastimia ja liikennöintiin liittyviä radan merkkejä.

Rauman sataman rataverkko on toisen luokan liikenteenohjauksen aluetta, eikä se ole liikenteenohjauksen piirissä.

Kaikesta Rauman sataman raiteilla havaitusta raiteisiin tai niiden laitteisiin liittyvistä vioista tai poikkeamista sekä asioista, jotka voivat vaarantaa raiteilla tehtävän vaihtotyön tai vaunujen purkamisen tai kuormaamisen, on ilmoitettava ratapihaohjaukselle ja Rauman Sataman portille.

Ratatyötä saa tehdä vain ratatyön liikenneturvallisuudesta vastaavan (rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävä) turvaamana.

Ratatyöstä vastuullisen tahon on ennen työn aloittamista ja tarvittaessa työn aikana perehdytettävä ratatyöhön osallistuva henkilöstönsä tähän ohjeeseen ja kyseisen työn olosuhteisiin sekä työhön liittyviin vaaroihin.

Ratatyötä tehtäessä yksintyöskentelyä on vältettävä.

Työkoneen kuljettaja vastaa itsenäisesti koneensa liikkumisesta ratatyössä. Hänen on tarvittaessa erikseen varoitettava muita alueella työskenteleviä.

Sähkö- ja turvalaitetyötä saa tehdä vain laitteiden kunnossapitäjä.

3. Pätevyudet ja kelpoisuudet

Ratatyötä tekevällä (Turva) ja ratatyön liikenneturvallisuudesta vastaavalla (RTV) on oltava pätevyys tehtävään.

Ratatyöhön tarvittavan tavaran toimittajalta eikä yksittäisten nostojen tekijältä vaadita Väylävirston ”Turva” -pätevyyttä.

Junan vaunujen purkamisessa ja lastaamisessa rahtioperaattorin täytyy varmistua henkilökuntansa perehdyttämisestä rautatieympäristössä toimimiseen. Lisäksi rahtioperaattorin henkilöstön tulee olla tietoinen rautatieympäristön vaaroista liikuttaessa ja varastoitaessa materiaaleja rautateiden vaikutuspiirissä.

Rahtioperaattorin sekä Rauman sataman yleisperehdytyksessä tulee huomioida myös rautateiden vaikutuspiirissä liikkuvien rekkojen kuljettajien ymmärrys rautatieturvallisuudesta.

4. Viestintä vaihto- ja ratatyössä

Operointikielenä käytetään suomea. Vaihtotyön tunnukset antaa ratapihanohjaus. Ratatyön tunnuksena käytetään kulloinkin ratatyöstä vastaavan nimeä. Vaihtotyöyksiköiden ja Rauman sataman teknisen osaston puhelinnumerot löytyvät tämän ohjeen lopusta.

Turvallisuuteen liittyvä viestintä on määrämuotoista, lyhyttä ja selkeää sekä noudattaa seuraavaa rakennetta:

1. Tunnistautuminen
2. Viesti
3. Viestin toistaminen
4. Vahvistaminen

Viestinnän rakenteesta saa poiketa ainoastaan uhkaavan vaaran torjumiseksi.

5. Lupa ratatyöhön ja ratatyöstä ilmoittaminen

Ratatyöhön on pyydettävä lupa Rauman sataman tekniseltä osastolta (poikkeuksena talvikunnossapito, josta on ohje tämän kohdan lopussa). Rauman Sataman teknisen osaston yhteystiedot ovat tämän ohjeen lopussa.

Luvan pyytämisen yhteydessä on ilmoitettava, kuka on ratatyöstä vastaava ja hänen yhteystietonsa.

Ratatyö ja kyseisen työn ratatyöstä vastaava on ilmoitettava ratapihaohjaukselle. Ratapihaohjauksen yhteystiedot ovat tämän ohjeen lopussa.

Ratatyöstä vastaavan vaihtumisesta on ilmoitettava ratapihaohjaukselle, ilmoituksen antaa ratatyöstä vastaavaksi ryhtyvä.

Ratatyöstä vastaavan on ilmoitettava ratatyön päättymisestä ratapihaohjaukselle.

Ratatyöstä vastaavan on ilmoitettava ratatyöstä vaihtotyölle aiheutuvasta rajoitteesta ratapihaohjaukselle.

Talvikunnossapitotyössä, kun ratapihaohjaus ei ole paikalla, ratatyöstä vastaavan on keskusteltava vaihtotyöyksiköiden kanssa. Tässä tilanteessa ratatyöstä vastaava ei tarvitse lupaa ratatyöhön. Vaihtotyöyksiköiden yhteystiedot ovat tämän ohjeen lopussa.

6. Ratatyön suojaaminen

Ratatyöstä vastaavan on varmistettava ratatyön suojaaminen.

Ratatyön suojaamiseksi on ennen ratatyön aloittamista asetettava nopeusrajoitus enintään 20 km/h, kun vaihtotyön nopeus kyseisellä alueella voi olla yli 20 km/h.

Vaihtotyön tekeminen ja yksiköiden pääsy alueelle on tarvittaessa estettävä Seis -levyllä tai kielisalvalla.

7. Vaihtotyö

Vaihtotyöhön on oltava Rauman Satama Oy:n lupa. Luvan antamismenettelystä sovitaan rataverkon käyttösojimuksessa.

Vaihtotyöyksiköt vastaavat itsenäisesti liikkumisestaan Rauman Satama Oy:n palvelupaikalla.

Vaihtotyössä rautatieyritys vastaa työnnettävän vaunun etupään näkyvyydestä.

Kaikessa vaihtotyössä on käytettävä pääsääntöisesti kaluston ilmajarruja.

Vaihtotyössä kukin toimija varmistaa kalustonsa paikallaan pysymisen.

Käyttämisen jälkeen vaihteet on palautettava perusasentoihinsa.

Kalustoa ei saa jättää paikalleen siten, että se estää muun rautatie- tai maantieliikenteen.

8. Erityistilanteet

8.1 Rautatien tasoristeyksen varoituslaitoksen häiriö

Varoituslaitoksen toimintahäiriöstä tai käytöstä poistamisesta on ilmoitettava ratapihaohjaukselle ja Rauman Sataman pääportille.

Ilmoitettaessa varoituslaitoksen käytöstä poistamisesta ratapihaohjausta on pyydetävä ilmoittamaan käytöstä poistamisesta NRC Group Finland Oy:n käyttökeskukseen.

Rauman Sataman teknisen osaston henkilökunta asentaa ” Varoituslaitos ei toimi” -kilvet, tasoristeyksen liikennemerkkien ” Yksiraiteisen rautatien tasoristeys” (176) tai ” Kaksi- tai useampiraiteisen rautatien tasoristeys” (177) pylväisiin sekä lukitsee varoituslaitoksen puomit yläasentoon.

8.2 Rautatieonnettomuus

Rautateillä tai sen välittömässä läheisyydessä onnettomuuden tai vaaratilanteen havaitsevan rautatieliikenteenharjoittajan tai palvelun tuottajan henkilöstön on ilmoitettava tilanteesta suoraan hätäkeskukseen, mikäli tarvitaan kiireellistä viranomaisapua. Heti tämän jälkeen on välittömästi ilmoitettava ratapihaohjaukseen ja Rauman sataman pääportille.

8.3 Vaihteen aukiajo

Vaihteen aukiajosta on ilmoitettava ratapihaohjaukselle ja Rauman sataman pääportille. Aukiajetun vaihteen tarkastaa Rauman sataman teknisen osaston kunnossapito.

Vaihteen aukiajon jälkeen vaihtotyönjohtajan on silmämääräisesti tarkastettava vaihteen kunto.

Aukiajon jälkeen vaihteessa voi liikennöidä enintään nopeudella 5 km/h, ellei vaihtotyönjohtaja havaitse vaihteessa vaurioita, joka estää liikennöinnin tuolla nopeudella.

Rauman Sataman tekninen osasto ilmoittaa ratapihaohjaukselle, kun liikennöinnin rajoite 5 km/h poistuu.

8.4 Tulityö

Tulityöhön on haettava lupa Rauman Satama Oy:ltä.

Tulityössä on noudatettava seuraavia ohjeita:

- Finanssiala Ry:n Tulityöt, turvallisuusohje 2020.
- Tulitöiden paloturvallisuus asennus-, huolto- ja korjaustöissä, standardi SFS 5900.
- Tulitöiden valvontasuunnitelma, MO 41.

9. Yhteystiedot

Ratapihaohjaus	040 862 8612
Vaihtotyöyksikkö 1	040 866 6684
Vaihtotyöyksikkö 2	040 866 6685

Pääportin Info	02 837 1000
Satamavalvojat	050 059 7579

Rauman Sataman tekninen osasto:

Timo Metsäkallas	050 303 9706
Juhani Laiho	040 763 6985
Esa Vuori	050 303 9704